

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

“КОМЕРЦІЙНИЙ ТУРИЗМ”

(для спеціалістів спеціальності “Туризм”)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *Т. С. Кукліною*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму
(протокол № 2 від 19.09.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кукліна Т. С. Навчальна програма дисципліни “Комерційний туризм”
(для спеціалістів спеціальності “Туризм”). — К.: МАУП, 2005. — 11 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Комерційний туризм”, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наприкінці 80 — початку 90-х років соціальний туризм (фінансований на суспільні кошти), що культивувався в СРСР, поступово змінився туризмом економічним. У свою чергу в українському економічному туризмі, як і на всій території СНД, почав поступово превалювати туризм комерційний, в якому поїздки по країні й за рубіж пов'язані з покупкою і перепродажем товарів.

Навчальний курс “Комерційний туризм” складений на основі аналізу й узагальнення інформації про розробку, реалізацію комерційних (шоп) турів, вивчення й оформлення попиту на комерційні поїздки в країни далекого зарубіжжя. Ґрунтуючись на досвіді діяльності різних турфірм України, складено рекомендації з організації шоп-турів туристичними підприємствами країни.

Основними формами занять є лекційні, семінарські, практичні, виконання індивідуальних завдань, самостійних робіт і залік.

Мета та завдання курсу:

- ознайомити студентів із соціально-економічними умовами в країнах, найкращих для комерційного туризму;
- визначити перспективи цього виду діяльності в Україні.

За підсумками навчання студенти повинні *знати* і *уміти*:

- грамотно оформляти необхідні документи на автобусні, залізничні, авіаційні шоп-тури;
- дати чітке поняття майбутнім менеджерам туристських фірм про специфіку шоп-туризму в Україні та інших країнах ближнього й далекого зарубіжжя, категоріях клієнтів, умовах обслуговування, про нові порядки й правила перетину митних кордонів різних країн світу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“КОМЕРЦІЙНИЙ ТУРИЗМ”

№ пор.	Назва розділу і теми
1	Історія виникнення й розвитку комерційного туризму
2	Сучасний стан комерційного туризму
3	Соціально-економічні основи комерційного туризму
4	Характеристика й комерційні можливості країн
5	Митні формальності в комерційному туризмі
6	Перспективи розвитку комерційного туризму в Україні
7	Транспортне обслуговування комерційного туризму
8	Документообіг комерційного туризму
9	Безпека комерційного туризму і турів
10	Стратегії комерційного туризму на туристичному ринку

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“КОМЕРЦІЙНИЙ ТУРИЗМ”

Тема 1. Історія виникнення й розвитку комерційного туризму

Зародження комерційного туризму в давні часи, його форми й назви. Комерційний туризм на Русі. Передумови виникнення комерційного туризму в Україні. Сучасні завдання, мета та поняття комерційного туризму в Україні.

Література [1; 3; 21]

Тема 2. Сучасний стан комерційного туризму

Місце комерційного туризму у світовій туристській індустрії. Специфіка комерційного туру. Стимуляція комерційного туру.

Література [1–5; 24]

Тема 3. Соціально-економічні основи комерційного туризму

Соціальний вплив на розвиток комерційного туризму. Політичні ситуації, що впливають на комерційні тури й комерційний туризм у цілому. Економічний стан країни, переваги розвитку комерційного туризму на її території.

Література [1–7; 15–19; 23–25]

Тема 4. Характеристика й комерційні можливості країн

Географія комерційних поїздок громадян України. Основні ринки країн СНД. Основні ринки країн близького зарубіжжя. Основні ринки далекого зарубіжжя.

Література [5; 7–10]

Тема 5. Митні формальності в комерційному туризмі

Переміщення товарів через митний кордон. Ввезення і вивезення культурних цінностей. Порядок провезення зразків флори й фауни. Ввезення-вивезення свійських тварин. Податки, мита й інші нарахування. Валюта.

Література [14; 22; 26; 27]

Тема 6. Перспективи розвитку комерційного туризму в Україні

Привабливість окремих районів України для комерційного туризму. Фірми-організатори комерційних турів. Інструктивна робота туристичних фірм із клієнтами. Зовнішньоекономічні контакти України з іншими країнами. “Захоплення” ринку.

Література [6; 8; 15; 21]

Тема 7. Транспортне обслуговування комерційного туризму

Автобусні й автомобільні маршрути комерційних турів. Авіаційне обслуговування комерційних туристів. Залізничні комерційні маршрути по Україні.

Література [7; 11; 13]

Тема 8. Документообіг комерційного туризму

Договори між туристичними фірмами й туристами. Типовий договір про партнерську роботу. Документація про роботу з постачальниками. Паспортні формальності. Ліцензування й сертифікація.

Література [14–19; 22]

Тема 9. Безпека комерційного туризму і турів

Правила поведінки в закордонних поїздках. Міжнародний досвід у розробці безпеки туризму. Правові аспекти закупівлі, перевезення, зберігання та збуту товару. Охорона комерційних турів.

Література [5; 9; 13; 15; 20–24]

Тема 10. Стратегії комерційного туризму на туристичному ринку

Генеральні стратегії. Маркетинг у комерційному туризмі. Ціноутворення. Конкурентна боротьба. Менеджмент у комерційному туризмі.

Література [15–27]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Визначення поняття “комерційний туризм”.
2. Основні ознаки комерційного туризму.
3. Передумови виникнення комерційного туризму в Україні.
4. Основні проблеми сучасного комерційного туризму в Україні.
5. Місце комерційного туризму у світовій туристській індустрії.
6. Фірми-організатори комерційних турів.
7. Специфіка комерційного туру.
8. Сучасні умови для закордонних поїздок.
9. Візові формальності в туризмі.
10. Митні формальності в туризмі.
11. Документи, що регулюють туристську діяльність в Україні.
12. Особливості візового режиму деяких регіонів світу.
13. Правила переміщення товарів через митний кордон. Коротка характеристика.
14. Транспортне обслуговування комерційних турів.
15. Інструктивна робота турфірми з клієнтами.
16. Проблеми, що виникають у туристів при незнанні митних правил, правил перебування на території інших країн.
17. Фактори, що стимулюють комерційні тури.
18. Географія комерційних поїздок громадян України.
19. Коротка характеристика країн з основними потоками комерційних туристів.
20. Перспективи розвитку комерційного туризму в Україні.
21. Нова політика України в галузі туризму.
22. Типова угода про партнерську роботу.
23. Авіаційне обслуговування комерційних туристів.
24. Залізничні комерційні маршрути в Україні.
25. Автомобільні маршрути комерційних турів.
26. Вплив економічної й політичної ситуації на розвиток комерційного туризму.
27. Фактори привабливості окремих регіонів світу для комерційного туризму.
28. Коротка характеристика соціально-економічних умов у Німеччині.

29. Коротка характеристика Китаю. Можливості комерційного туризму.
30. Коротка характеристика Туреччини. Комерційні поїздки громадян України до Туреччини.
31. ОАЕ. Коротка характеристика поїздок громадян України до ОАЕ.
32. Коротка характеристика країн Південно-Східної Азії. Поїздки громадян України до Кореї, Таїланду, Японії.
33. Маркетинг у комерційному туризмі.
34. Паспортні формальності.
35. Менеджмент у комерційному туризмі.
36. Ліцензування й сертифікація.
37. Зародження комерційного туризму на Русі.
38. Податки, мита й інші нарахування.
39. Ввезення і вивезення валюти.
40. Зовнішньоекономічні контакти України.
41. Стан українського ринку.
42. Документи в роботі з постачальниками.
43. Охорона комерційного туру.
44. Закупівля, перевезення, зберігання і збут товару.
45. Правові аспекти розвитку комерційного туризму.
46. Просування товару.
47. Організація приватного комерційного туру.
48. Ввезення і вивезення культурних цінностей.
49. Страхівка туристів і товарів.
50. Ввезення-вивезення свійських тварин.
51. Провезення зразків флори і фауни.
52. Міжнародний досвід у розробці безпеки туризму.
53. Ціноутворення.
54. Конкурентна боротьба в комерційному туризмі.
55. Моделі комерційної поїздки по Україні.
56. Моделі комерційної поїздки за рубіж.
57. Масові й поодинокі комерційні поїздки.
58. Соціальний вплив на розвиток комерційного туризму.
59. Забезпечення ринку праці.
60. Реклама в комерційному туризмі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

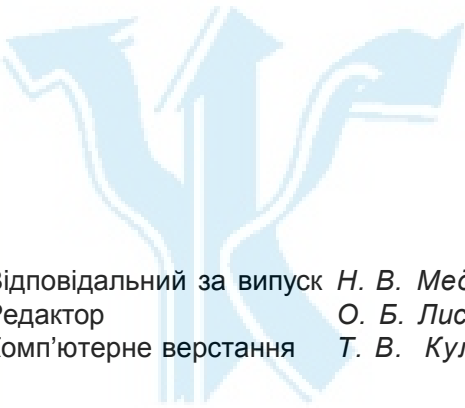
1. *Ильина Е. Н.* Основы туристской деятельности. — М., 1992.
2. *Айгистова О. В.* Введение в бизнес туроперейтинга. — М., 1996.
3. *Гейчикова И. Н.* Международное коммерческое дело. — М., 1996.
4. *Квартальнов В. А.* Основы менеджмента туризма. — М., 1996.
5. *Вукалов В. Н.* Современная практика коммерческого туризма в РК. — Алматы, 1997.
6. *Инструкция о порядке заполнения таможенной декларации от 26.09.95.*
7. *Яковлева В. Ф.* Коммерческое право. — СПб., 1993.
8. *Бгатов А. П., Бойко Т. В., Зубрева М. В.* Туристские формальности. — М.: Академия, 2004.
9. *Исаев Д. К.* Маркетинг иностранного туризма в РФ. Теория и практика деятельности туристских фирм. — М.: Академия, 2003.
10. *Морозов М. А., Морозова Н. С.* Реклама в социально-культурном сервисе и туризме. — М.: Академия, 2004.
11. *Осипова О. Я.* Транспортное обслуживание туристов. — М.: Академия, 2003.
12. *Гвозденко А. А.* Страхование в туризме: Учеб. пособие. — М.: Аспект-Пресс, 2002.
13. *Турбина К. Е.* Тенденции развития мирового рынка страхования. — М.: Анкил, 2000.
14. *Ильина Е. Н.* Туроперейтинг: стратегия и финансы. — М.: Финансы и статистика, 2004.
15. *Азар В.* Почему нынче путешествие: правильная цена // Туризм: практика, проблемы, перспективы. — 1999. — № 10.
16. *Иванова Е.* Как учесть налог с продаж // Туринфо. — 1999. — № 31.
17. *Гайдаров К.* Если вас проверяет налоговая полиция // РТГ. — 1999. — № 25, 28.

18. *Степанова Е.* О налоге с продаж // Туринфо. — 1999. — № 3.
19. *Коммерческие договоры* — 2: Сборник образцов, правовое регулирование, бухгалтерское оформление. — М.: ДИС, 1998.
20. *Маркетинг в туризме: Учеб. пособие.* — М.: РМАТ, 1996.
21. *Сенин В. С.* Организация международного туризма: Учебник. — М.: Финансы и статистика, 1999.
22. *Ильина Е. Н.* Туроперейтинг: организация деятельности. — М.: Финансы и статистика, 2004.
23. *Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І.* Основи туристичного бізнесу. — К., 2004.
24. *Зорин И. В., Квартальнов В. А.* Туристский терминологический словарь. — М.: Советский спорт, 1999.
25. *Квартальнов В. А.* Иностраный туризм. — М.: Финансы и статистика, 1999.
26. *Правове регулювання туристичної діяльності в Україні / За заг. ред. В. К. Федорченка.* — К.: Юрінком Інтер, 2002.
27. *Туризм в Україні: Зб. нормат. документів.* — 2003.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Комерційний туризм”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Комерційний туризм”	4
Контрольні питання	7
Список рекомендованої літератури	9

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. Б. Лисицька*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2075

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП